

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Responsa De Ivre Canonico Præsertim Novissimo

Zype, Frans van den

Antverpiæ, M. DC. XLV.

Resp. IV. A quo tempore computandi sint 20. dies in Reg. Canc. de
infirmis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73071)

RESPONSVM III.

A quo tempore computandis sint 20. dies in Reg. Canc. de infirmis?

est expressa; non possumus in exceptione ab illa recedere: sed tantum quærere, vtrum sub illa lateat deuolutorum ad Sedem Apostolicam referuatio?

Porro Concilium Basiliense permisit Ordinarijs quodcumque inquirere in possessores beneficiorum. quod si æquum sit post triennium; tunc videbitur maxime recipiendum; quando non se tantum offeret aliqua tituli nullitas; sed etiam in titulo ipso malum, aut species mali; & expressa iuris repugnantia. quare, vt supra diximus de collatione lite pendente, dum alter litigantium mortuus est, tertio facta id obtinere potest: vt Iudex ex officio de eo inquirat; & cum ita est, id quod proponit d. Concilium Basili. faciat.

20. Regula non videtur debere obtinere vbi præter titulum nullitatem est species mali.

21. An super regula res iudicata in possessorio, patiat exceptionem in petitorio?

Caterum sicut initio diximus litem in possessorio motam impedire ne quis fiat in petitorio pacificus; ita super regula de triennali si in possessorio est iudicatum, tollere causam petitoriam ait Baunius in Prax. can. lib. 3. c. 34. vtique si super ea diserte iudicatum sit possessorem fuisse triennale, pacificum, cum titulo colorato, nam regula nec in possessione, nec in proprietate vult talem molestari. parere autem exceptionem rei iudicatæ sententiam in vim regulæ latam, quamuis diuersa sit proprietatis & possessio, ideo dicendum est; quod de causa exceptionis tam possessioni quam proprietati communi iudicatum sit, adeoque idem dicendum sit, si sententia in petitorio lata transiit in rem iudicatam, iam non posse possessorium institui; obstante similiter exceptione rei iudicatæ. alioquin si super regula iudicatum non sit; non nascitur exceptio rei iudicatæ. quia de illa nondum est quæsitum. l. 1. C. si ex fals. inst.

Questionem non parum controuersam faciunt ea, quæ tradunt Ludovicus Gomez, ad. reg. de infirm. resignant. q. 29. & quæ in contrarium Modernus Paris. ad eandem regulam in prin. Rebuff. etiam in prax. benef. lib. 3. ad eandem regulam gloss. 10 n. 2. gloss. 12. n. 1. admissionem exigit; sed tamen. n. 4. 5. 6. tempus resignationis considerat; secus quam Modernus, qui admissionis duntaxat. quasi ante nihil actum censetur. Caterum Azor. Infi. mor. 2. lib. 7. c. 28. q. 7. quæritur, inquit, à quo die computandis sint viginti dies, à regula præscripti non est dies, à quo computandos esse à die quo resignans præstitit consensum. hoc enim in regula ipsa exprimitur. quod quidem est verum; sed an consensus ille cum effectu sit intelligendus, vt sit admissus & acceptatus à collatore, non exprimitur; nec quando ritè sit præstandus, cum Rebuffus. d. gloss. 10. n. 6. secundum stylum Romanum tradat resignationem prius esse faciendam, & postea consensum præstandum.

Enimvero secundum ea, quæ hic proponuntur, resignatio & consensus præstatio satis perfecta videntur, per ea quæ gesta sunt coram notario, & testibus, atque Capitulo, collatore die 26. Sept. 1639. & verò si resignatio facta sit & supplicatio Papæ exhibita sine mandato, aut saltem solemniter, seu non nisi per literas familiares dato; vt Romæ à festinantibus sæpe fieri solet; & postea in forma solemniter præstari consensus, tum videntur illa verba, à die præstiti consensus, etiam rem dubiam facere.

facere. ceterum ea verba forte, ex inductione prædicti styli, per posteriores Pontifices adiecta sunt: Innocentius autem VIII. edidit regulam simpliciter sub his verbis; *ut referitur in Comment. Chokier ad reg. Cancell. cum glossate Alphonsi; item voluit quod si quis in infirmitate constitutus resignauerit aliquod beneficium sine simpliciter, siue ex causa permutationis, & postea infra viginti dies de infirmitate decessit &c.* vbi differt ab actu resignationis viginti dies computandi decernuntur; sed actu illo quidem, qui fit coram superiore, seu collatore; non autem notario. vt rectè Modernus n. 5. cum ille nullam recipiendæ resignationis à iure facultatem habeat. adeoque in themate veniunt computandi dies viginti à tempore actus primò gestu in Capitulo, die videlicet 26. Sept.

Rectè quidem Modernus, aliq̄ue contendunt resignationem, nisi à superiori admittatur, non exuere possessorem ipso beneficio; adeoque eo sine admissione mortuo, beneficium non posse non cenferi vacare per obitum: quia, vt id verum sit, ex eo inferri non potest in casu subsecutæ admissionis dies non esse computandos ab actu resignationis, vt statuit regula; sed ab actu admissionis. quia hæc separata sunt. in qualibus iure non procedit argumentatio. adeoque cum in casu proposito subsecuta sit Capituli admission; sumus in casu regulæ, de resignatione & collatione loquentis; & dies à resignatione, non collatione, computantis.

Vt omittamus contingere posse, vt resignatio rite sit facta, eique debeat admission; vt in c. vn. de rer. permutat. in 6. decisum est de permutationibus (vt hic à secundis commissarijs relatum est debitam fuisse) est collator fraudandi causa cunctetur. quando æquum erit admitti regulam, ne sit in potestate collatoris cunctando eludere

resignationes & permutationes legitimas. *contra d. c. vn. de rer. perm. in 6.* sed mora sua cuique sit nociva: *nec imputetur ei; per quem non stetit admissio, qui fecit quod per eum fuerat faciendum:* adeoque & permutatio explenda sit, etiam per superiores via appellationis, seu alia: quando irrationabiliter collator fuit morosus. & superstiti conferendum est beneficium, ex permutatione debitum, ex facta resignatione à defuncto post 20. ab illa dies, prout Modernus *vbi sup. n. 7.* regulam admittit, etsi collatio non sit secuta: quod ampliando illa de collatione loquatur. quod & de admissione dicendum foret: si & de ea fieret in regula mentio. non tamen ideo peruerteret computum ab actu resignantis ineundum, vt decernit regula, præsertim dum ratio regulæ, atque anima illius, magis militat in actu resignantis, quam admittentis: scilicet suspicio fraudis, & successionis quasi hereditariæ: quam meditetur moribundus. quæ tamen suspicio tolli censetur si mors non tam sit vicina: sed vltra 20. dies absit ab actu moribundi resignantis. cuius fraudes coercere, & præiudicium Papæ, aliorumque collatorum auertere, est intentio regulæ. adeoque illa dimensionem recipit ab actu resignantis, moribundi: non alio.

Ex quibus dicendum est ad al. ^{3.} *An retrotrahatur admissio?* teram quæstionem, an admissio superioris retrotrahi possit ad tempus resignationis? hic opus non esse aliqua retrotractione, quam etiam Modernus, *vbi supra n. 4. in fin.* non admittit. *admissio* inquit, *superioris non potest retrotrahi: nec valere vt extunc; sed tantum vt ex nunc.* idque merito dicendum est. quoniam retrotractio est quædam iuris fictio: neque hanc inuenimus in hac quæstione à iure expressam. imo in iure satis dicitur *c. admonet. c. quod in dubijs. c. vlt. in verb. cum cedere sine licentia nostra ne-* qui-

quirit. X. de renunc. in beneficiabilibus omnem dispositionem dependere à superiori: & propterea etiam hoc tempus potissimum esset considerandum, quod completur actus substantiam: *Tusc. in verb. retrahit quando dicatur actus conc. 399.* & sic tempus admissionis; nisi in regula aliter esset expressum, quoad computum dierum: ut ex primordiali Innocentij VIII. regula mox ostendimus, cuius intentionem non mutasse dicenda est aliqua interpolatio obscurior secutorum Pontificum. neque verò est nouum posteriorum constitutionum sensum ex prioribus elici aut firmari: neque super solo resignantium actu, sine superiorum interuentu, aliquid decerni; *ut in d. c. admonet. & in d. c. quod in abyss.* adeoque hic à solo resignantium actu in manu superiorum factus dies 20. computari ex odio talis actus.

De Institutionibus.

RESPONSVM I.

Dispensatus super aetate quoad ordinem, an eundem accepto promoueri possit ad praeendam, cui ille est annexus?

Quæsitum est an conferri possit vacans in ecclesia Cathedralis A. canonicatus, & praeenda, cui annexus est ordo diaconalis H. dispensato à Pontifice, ut quando ei tantum deerunt tredecim menses promoueri possit ad diaconatum; & nunc ea aetate est, ut intra annum in vim huiusmodi dispensationis diaconatum suscipere possit?

Non posse suaderi videtur ex c. 4. s. 22. Concilij Trid. in verb. nec alijs in posterum fiat prouisio, nisi ijs, qui iam aetatem, & ceteras habilitates in-

tegrè habere agnoscantur: aliter irrita sit prouisio, & Clem. in ij de aet. & qualitat. ibid. innotat. c. 12. vers. minem eod. Conc. Trid. aded vt & dispensatio, per quam huiusmodi qualitati derogatur, subreptitia videatur haberi à c. 5. s. 25. c. 12. Concilij. quodque dispensatio quae contra ius est strictè sit interpretanda. c. 1. s. fin. de sil. presbyt. in 6. adedque concessa ad vnum ordinem, non ad alium. DD. in c. fin. ibid. & Sanchez de mat. lib. 3. disp. 1. & sic concessa pro diaconatu non ad subdiaconatum; & ad ordines suscipiendos concessa ad canonicatus & praeendas non sit extendenda. sed omnis extensio sit prohibita. *ut late Sanchez d. disp. 1.*

Possè autem videtur probari ex d. c. 4. in verb. teneantur in fra. canonum ordines recipere requisitos. & d. c. 12. s. 24. d. Conc. in verb. in Cathedralibus non inem ad canonicatum recipiam, nisi qui eo ordine sacro aut sit institutus, quem illa praeenda requirit, aut in tali aetate, ut infra tempus à iure, & ab hac sancta Synodo statutum. (soluit d. c. 4. & c. 12. s. 24.) initiari valeat. ut Concilio sufficiat habere aetatem, qua intra annum promoueri possit ad ordinem regulatum: eamque aetatem requirere videtur non propter se; sed propter ordinem; eiusque functiones quas enixè requirit d. c. 4. & propter quæ ordo exigitur. si igitur ordo & functiones haberi possint per dispensationem; non videtur in considerationem venire aetas tanquam medium ordinarium relata d. c. 4. & 12. cum extraordinario medio haberi possit idem finis.

Neque verò dicendum est dispensationem extendi à facilitate recipiendi ordines ad praeendas: sed legem communem conciliarum d. c. 4. & 12. eam interpretationem admittere, ut in quibus Concilij obtinet, verba non attendantur, sed prae his valeat anima, & voluntas legis.

Quoad verò ordines; omnia il-

z.
Pro nega
tione